

SELLFOOD. Sprzedawanie na Platformie Żywnościowej

W magazynie w dzień giełdowy

Platforma Żywnościowa SELLFOOD jest prowadzona przez spółkę Giełdy Papierów Wartościowych S.A.–TGE, która podlega Komisji Nadzoru Finansowego i jest jedyną w Polsce licencjonowaną giełdą towarową. System jej działania jest wzorowany na giełdzie papierów wartościowych, ale obrót dotyczy nie akcji, lecz produktów rolnych. Umożliwia zawieranie transakcji kasowych (spot) podlegających natychmiastowemu rozliczeniu, z fizyczną dostawą towaru.

Projekt Platforma Żywnościowa powstał z inicjatywy Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w ramach Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju. Realizuje go Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w konsorcjum z Instytutem Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego i Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej. Działania są finansowane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR).

Pierwsza majowa aukcja

14 maja odbyła się pierwsza aukcja sprzedaży pszenicy na Platformie, w trakcie której sprzedano 250 ton pszenicy klasy B. Z kolei na sesji 27 maja zrealizowano pierwsze transakcje w systemie notowań jednolitych na Rynku Towarów Rolno-Spożywczych, prowadzonym na zlecenie KOWR przez TGE S.A. Decyzją Zarządu Towarowej Giełdy Energii S.A. z dnia 21 stycznia 2020 r. w okresie trwania fazy pilotażowej rynku, czyli do 31 sierpnia 2020 r., transakcje zawieranych na RTRS były zwolnione z opłat giełdowych. Nie pobierano też opłaty za autoryzację magazynów i uczestnictwo w Systemie Magazynów Autoryzowanych. Dodatkowo, do końca tego roku, nie będzie pobierana opłata stała za dopuszczenie do działania na RTRS.

Pilotażowa pszenica i jabłkowy koncentrat

Jako produkt pilotażowy została wytypowana pszenica, następnie od 24 lipca do obrotu giełdowego zostało włączone żyto, jesienią do sprzedaży ma dołączyć kukurydza, a później planowane jest rozszerzenie asortymentu o koncentrat soku jabłkowego, cukier, odtłuszczone mleko w proszku i półtłusze wieprzowe. Pszenica została wytypowana jako pierwsza, ze względu na duży areal jej uprawy, udział w eksporcie, bardzo dobrą jakość i wysoką przydatność technologiczną pod względem przemiałowym i wypiekowym.

Kupię, sprzedam

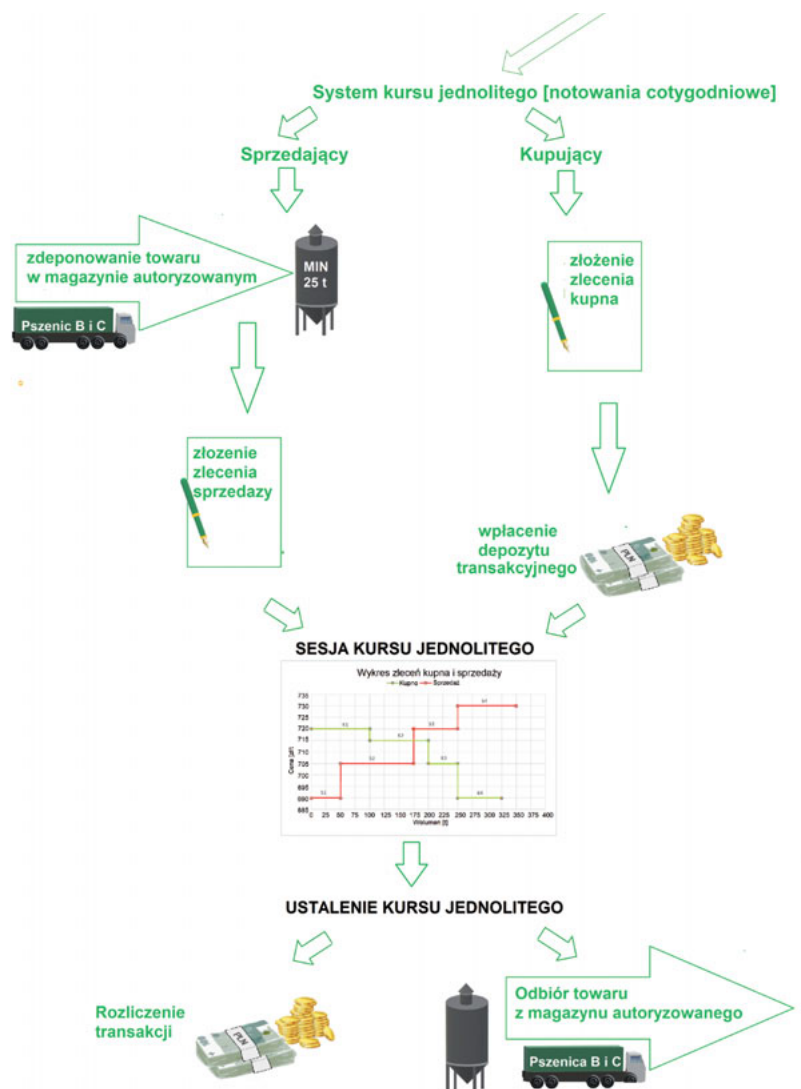
Sposób sprzedaży i zakupów za pośrednictwem Platformy Żywnościowej został przedstawiony na schemacie (rys. 1). Odbywa się ona na dwa sposoby – w systemie kursu jednolitego, gdzie notowania odbywają się w każdą środę oraz w systemie aukcji organizowanych na wniosek sprzedającego. Sprzedawany towar musi być zdeponowany w wyznaczonych przez TGE Magazynach Autoryzowanych, oznaczony co do jakości i przypisany do klasy oraz zewidencjonowany w systemie e-RTS.

Notowania odbywają się zgodnie z harmonogramem, który, wraz z listą dostępnych instrumentów (instrument = 25 t), znajduje się na stronie internetowej TGE. Pszenica jest sprzedawana w jednorodnych klasach, bez wyodrębniania i oznaczania określonych partii towaru. Każdy notowany instrument jest przypisany do określonej klasy pszenicy, zdeponowanej w danym Magazynie Autoryzowanym. Standardy dla poszczególnych klas pszenicy zostały przedstawione w tabeli 1.

Dzień wcześniej w magazynie

W systemie kursu jednolitego sprzedawana jest pszenica klasy B i C. Sprzedający, chcąc wystawić swój towar na giełdzie, musi zdeponować go w Magazynie Autoryzowanym, świadczącym usługi przechowywania, najpóźniej w dniu poprzedzającym sesję. Z kolei kupujący, aby wziąć udział w sesji, nie później niż w przeddzień sesji musi wpłacić depozyt transakcyjny.

Schemat działania Platformy Żywnościowej

cyjny w wysokości pełnej wartości złożonej oferty kupna (wolumen kupna x oferowana cena powiększona o VAT).

Na drugi dzień

Na podstawie wszystkich aktywnych zleceń sprzedaży i kupna jest ustalany kurs jednolity – wszystkie instrumenty tej samej klasy, znajdujące się w tym samym Magazynie Autoryzowanym, są sprzedawane po jednakowej cenie. W pierwszym dniu roboczym po zakończeniu sesji następuje rozliczenie finansowe, natomiast towar jest wydawany od drugiego do najpóźniej 21-go dnia po sesji, na podstawie harmonogramu uzgodnionego z Magazynem.

Wielokrotność 25 ton

W systemie aukcyjnym sprzedawana jest pszenica klasy A i B zdeponowana w Magazynie Autoryzowanym, określona co do jakości i klasy oraz zewidencjonowana w systemie e-RTS. Aukcje są organizowane doraźnie, na wniosek właściciela zboża, który we wniosku musi zawrzeć propono-

Tabela 1. Standardy jakościowe dla pszenicy (klasy A, B, C)

Parametr	Klasa A	Klasa B	Klasa C
Maksymalna wilgotność [PN-EN ISO 712]	14,5%	14,5%	14,5%
Maksymalna ilość zanieczyszczeń [PN-EN 15587]	6%	6%	6%
Minimalna gęstość ziarna w stanie zsypanym [PN-EN ISO 7971-3]	77 kg/hl	76 kg/hl	72 kg/hl
Minimalna zawartość białka (N x 5,7) [PN-EN ISO 20483]	14% s.m.	12,5% s.m.	nieoznaczone
Minimalna liczba opadania [PN-EN ISO 3093]	250 s	220 s	nieoznaczone

wany termin aukcji, ilość (min. 250 t – przy ilościach >250 t – wielokrotność 25 t), klasę i cenę oferowanej pszenicy oraz wskazać Magazyn Autoryzowany, w którym jest składowane zboże.

Wadium proporcjonalnie

Dodatkowo sprzedający musi wpłacić wadium w wysokości wyznaczonej przez Izbę Rozliczeniową, proporcjonalne do ilości towaru. Kupujący, chcąc wziąć udział w aukcji, składa ofertę

kupna oraz wpłaca depozyt transakcyjny (liczba ton x oferowana cena powiększona o VAT). Aukcja zostaje rozstrzygnięta, jeśli zostało złożone co najmniej jedno zlecenie kupna z oferowaną ceną równą lub wyższą niż oferowana cena sprzedaży.

Dziś zapłata, jutro towar

Zlecenie kupna jest realizowane po cenie równej limitowi ceny (określonym w zleceniu). Jeżeli wolumen ofert kupna przekraczających cenę minimalną (określoną przez sprzedającego), przekracza wolumen oferty sprzedaży, zlecenia są realizowane w kolejności wynikającej z limitu ceny – zaczynając od zleceń z najwyższym limitem. Zlecenia z takim samym limitem są realizowane według kolejności złożenia. Odbiór towaru jest możliwy od 2. do 21. dnia po zakończeniu aukcji. Rachunek kupującego jest obciążony w pierwszym dniu po aukcji, ale przelew na konto sprzedającego jest realizowany dopiero po upływie 21 dni od aukcji, jeżeli kupujący w okresie 18 dni od aukcji nie zgłosi zastrzeżeń do towaru lub zastrzeżenia okażą się bezzasadne. W przypadku uznania przez Giełdę zastrzeżeń do towaru, transakcja jest anulowana, a na konto kupującego przelewana jest część wadium sprzedającego, proporcjonalna do wielkości zakupu.

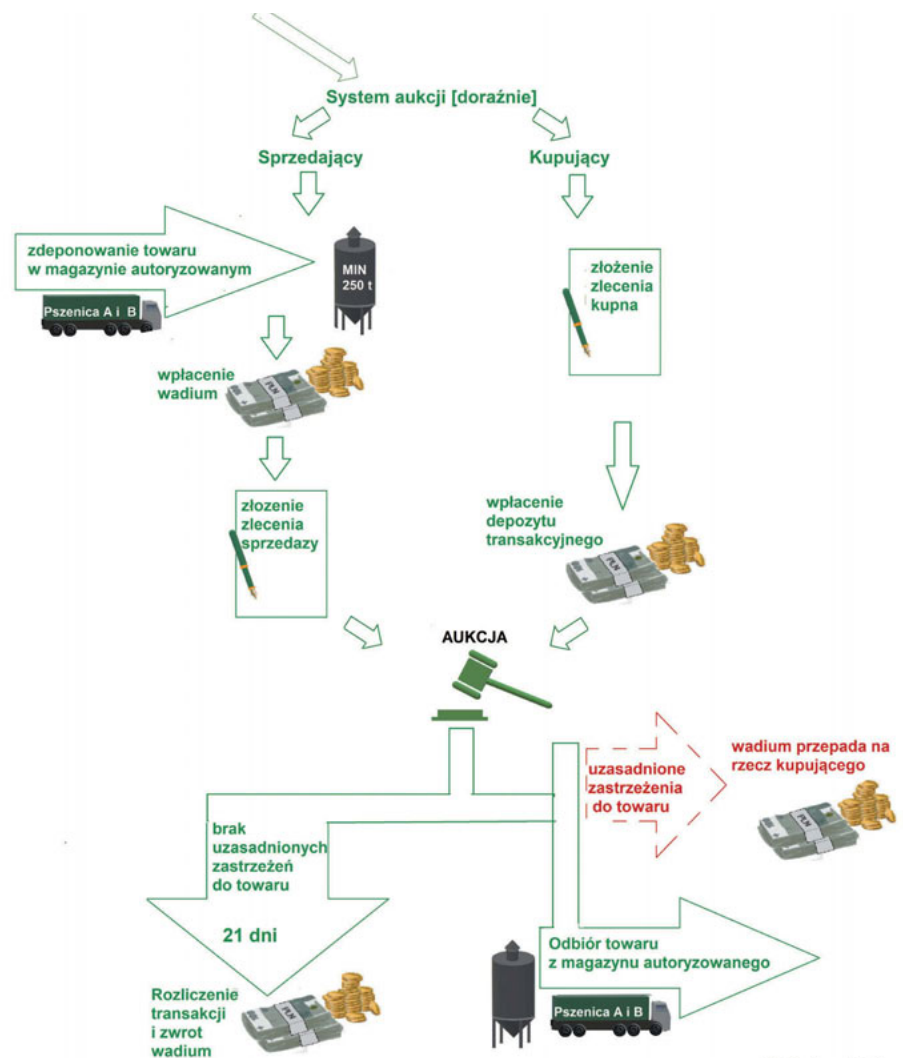
Mali, wielcy producenci

Sprzedawac za pośrednictwem platformy mogą zarówno mali rolnicy prowadzący rodzinne gospodarstwa, jak i wielcy producenci oferujący duże partie towaru. Transakcje na giełdzie mogą być zawierane bezpośrednio przez Członków Giełdy oraz za pośrednictwem Domów Maklerskich dla osób nie będących Członkami Giełdy.

Szczegółowe informacje o warunkach przystąpienia do obrotu na Platformie Żywnościowej można znaleźć na stronach: www.tge.pl oraz www.platformazywnosciowa.com.pl

dr .inż. Amelia Prorok DODR

SELLFOOD

oprac. dr inż. Amelia Prorok